

Методичний коментар до уроку “Рухи замість слів”

Імена, що говорять самі за себе

Привіт, гномики!

Уявіть, що ви у казковому лісі. Раптом на галявині ви зустріли гномиків — точнісінько таких, як у казці про Білосніжку. Але гномики злякалися — бояться навіть близько до вас підійти...

- Що ви робитимете?
- Як розповісти гномикам, що ви хочете потоваришувати з ними?

Використайте рухи — адже невідомо, чи знають у казці нашу мову. А от жести, привітний вираз обличчя завжди всі зрозуміють. Але щоб порозумітися з гномиками, наші рухи та вираз обличчя мають бути красномовними.

Отже, розповімо гномикам, що ми друзі, і привітаймося з ними.

Знайомимося

Пригадаймо мультфільм “Білосніжка і семеро гномів” студії Walt Disney. Мачуха наказала ліснику відвести Білосніжку до лісу і вбити її. Але той пожалів бідолашну й просто залишив її саму в темному лісі. Мешканці лісу допомогли дівчині знайти на затишній галявині хатинку семи гномиків — Розумника, Буркотуна, Веселуна, Сонька, Скромника, Чхуна і Простака.

- Поміркуйте, про що розповідають нам імена гномів.
- Які в них характери?
- Розкажіть про кожного з гномиків, зважаючи на їхні імена.
- Покажіть їх рухами. Ви використаєте рухи народних танців чи класичних?
- Чи вдалося однокласникам вгадати ім'я гномика, якого ви показували?
- Чи варто щось змінити, щоб образ вийшов виразнішим? Що саме?

Гномики в мультфільмі

Роздивіться кадри з мультфільму “Білосніжка і семеро гномів” (студія Walt Disney).

- Яких гномиків ви впізнали? Як саме?
- Поміркуйте, чи з одного мультфільму ці кадри.
- Чим зображення на кадрах схожі, а чим відрізняються?
- Який мультфільм сучасніший?

Подивіться з дітьми фрагмент мультфільму “Білосніжка і семеро гномів” (студія Walt Disney).

- Як Білосніжка дізналася, як звать гномиків?
- Як у мультфільмі передали стан персонажів — переляк гномиків, здивування Білосніжки?
- Що допомогло гномикам заспокоїтися?
- Чи завжди потрібні слова, щоб порозумітися?
- Що в таких випадках може “говорити” яскравіше за слова?

- Пригадайте, як музика допомагала передати стан персонажів мультфільму.

Різні мультфільми

Кадри перших мультфільмів створювали вручну: художники на різних малюнках зображували кожний елемент руху персонажа. Такі мультфільми називають **мальованими**. Нині всі об'єкти мультфільмів створюють за допомогою комп'ютерних програм, тому такі анімаційні фільми називають **комп'ютерними**.

Якщо зображення на кадрах комп'ютерного мультфільму виглядають об'ємно, то це 3-D мультфільм, а якщо зображення пласкі — це 2-D.

Щоб діти зрозуміли відмінність між різними видами комп'ютерних мультфільмів, запропонуйте їм розв'язати онлайн завдання "[Такі різні мультики](#)".

Як передати характер рухами

Музика, випробувана часом

Балет "Білосніжка і семеро гномів" написаний на основі казки братів Грیمм. Музика польського композитора Богдана Павловського випробувана часом. Вже було близько сорока постановок цього балету на різних континентах.

Музика балету напрочуд різнопланова: лірична — до зустрічей Білосніжки й Принца, гумористична — до зображення кумедних гномів. Цікава, оригінальна хореографія, мальовничі декорації та костюми вистави викликають захоплення глядачів.

Вистава Львівського Національного Академічного театру опери та балету інтерактивна — артисти час від часу спускаються зі сцени в зал, спілкуються з глядачами.

Дивимося балет

Розповіді про характер і настрій героя драматичної вистави допомагають слова, які він промовляє, та його вчинки. А якщо слова у виставі використовувати не можна, то головними стають різноманітні рухи, жести й вираз обличчя. Саме такою мовою з нами розмовляють артисти балету. Прислухаймося до неї!

Дивимося фрагмент балету "Білосніжка і семеро гномів" (Львівський Національний Академічний театр опери та балету ім. Соломії Крушельницької, хореограф Ігор Храмов, музика Богдана Павловського).

Подивіться, як хореограф та артисти балету розповіли про характери гномиків.

- Чи змогли би ви впізнати гномиків за костюмами? А за рухами?
- Розкажіть, про що розповіли Білосніжці гномики рухами.
- Що більше допомогло впізнати гномиків — рухи чи костюми?
- Виберіть гномика, який сподобався вам найбільше. Придумайте, як він у танці розповідає про себе Білосніжці. Влаштуйте у класі танцювальну презентацію гномиків.
- А які рухи допоможуть показати Білосніжку та її мачуху?

Фрагменти мультфільму і балету про Білосніжку і сімох гномів однакові. Тож у глядачів є можливість порівняти, як засобами різних мистецтв передано однакові сцени.

У ритмі гномів

Упізнаємо гномиків у ритмах

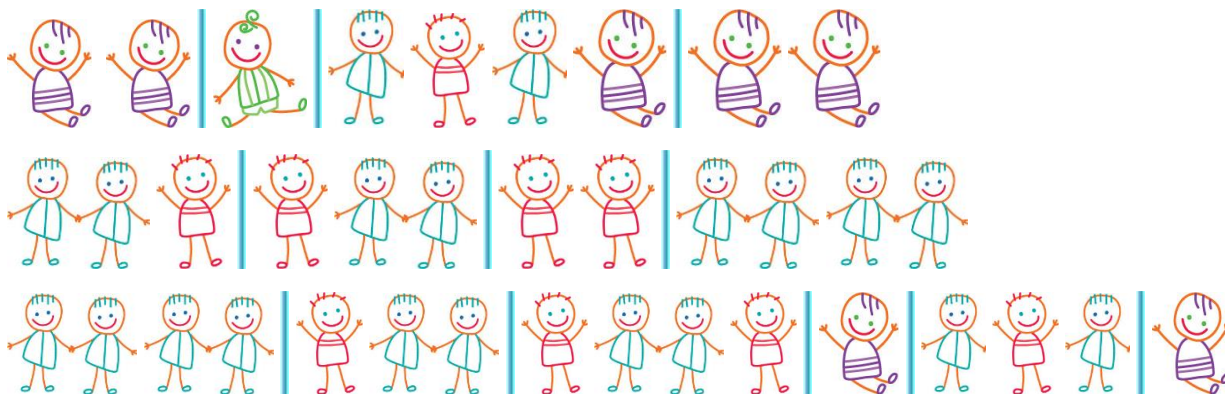
Проплескайте та протупайте ритми.

- Кому з персонажів вони пасують? Чому?

Поділіться на дві команди. Одна “оживлює” чоловічків ритму та створює ритмічний рядок, друга — проплескує або протупує ритм.

- До характеру яких гномиків який ритм пасує найкраще? Чому?

Якщо дітям складно виконувати ритми, запропонуйте їм рахувати тривалості нот так само, як рахують музиканти:

— Раз-і два-і три-і чотири-і

— Раз-і два-і

— Раз-і

— Раз-і

Гномики співають

Заспівайте співаночку “Гном” (слова Тамари Коломієць, музика Алли Мігай).

- Знайдіть у ній музичні фрази. Чи збігаються вони із реченнями?

Музичні фрази в нотному записі складаються з тактів — **музичних слів**.

- Чи завжди слова в реченнях збігаються з музичними словами?
- Прослідкуйте, чи завжди наголос ставиться на виділені кольором склади.
- Проплескайте ритм співаночки.

Запропонуйте дітям заспівати співаночку так, як її виконували б різні гномики. Обговоріть, чим відрізнятимуться співаночки у виконанні гномиків.

Ритмічний оркестр

Доберіть музичні інструменти, які найкраще передають характери гномиків. Створіть із однокласниками та однокласницями ритмічний оркестр “Сім гномиків”. Придумайте та зіграйте акомпанемент до музики Едварда Гріга “[Хода гномів](#)”.

- Чи потрібний у ритмічному оркестрі диригент? Чому?
- Які рухи диригента зрозуміють музиканти оркестру?

Запропонуйте дітям по черзі диригувати ритмічним оркестром. Запишіть, як звучить музика, прослухайте потім із дітьми.

- Чи однаково звучить музика?
- Від чого залежить її звучання?

Цю роботу можна продовжити

Запропонуйте дітям дослідити, як різні художники-ілюстратори малювали персонажів казки. Учні також можуть спробувати [впізнати ілюстрації одного художника за стилем](#), виконавши онлайн-вправу. Які ілюстрації найбільше подобаються? Чому?